

NHÀ SÁCH WEUPBOOK

**TÀI LIỆU TẶNG KÈM CAO THỦ ĐỀ
TOÁN – VĂN – ANH LUYỆN THI VÀO 10
ĐỀ MẪU NHƯ THI THẬT!**

MÔN: NGỮ VĂN

ĐỀ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 – TP.HCM (ĐỀ 1)

MÔN NGỮ VĂN

Thời gian: 120 phút

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận (5,0 điểm)

(1) Đất nước đẹp vô cùng. Nhưng Bác phải ra đi
Cho tôi làm sóng dưới con tàu đưa tiễn Bác!
Khi bờ bãi dần lui, làng xóm khuất,
Bốn phía nhìn không một bóng hàng tre.

(2) Đêm xa nước đầu tiên, ai ngủ ngủ?
Sóng vỗ dưới thân tàu đâu phải sóng quê hương!
Trời từ đây chẳng xanh màu xír sớ,
Xa nước rồi, càng hiểu nước đầu thương!

...(3) Có nhớ chăng, hồi gió rét thành Ba Lê?
Một viên gạch hồng, Bác chống lại cả một mùa băng giá
Và sương mù thành Luân Đôn, người có nhớ
Giọt mồ hôi Người nhỏ giữa đêm khuya?

...(4) Đêm mơ nước, ngày thấy hình của nước
Cây cỏ trong chiêm bao xanh sắc biếc quê nhà
Ăn một miếng ngon cũng đắng lòng vì Tổ quốc
Chẳng yên lòng khi ngắm một nhành hoa....

(Trích Người đi tìm hình của nước - Chế Lan Viên)

Câu 1 (3,0 điểm):

a. Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích trên. (0,5 điểm)

b. Từ chi tiết “Xa nước rồi, càng hiểu nước đầu thương!”, hãy trình bày **hiểu biết** của anh/chị về tâm trạng của nhân vật trữ tình trong đoạn thơ. (1,0 điểm)

c. Tìm **một** hình ảnh mang tính biểu tượng (hoặc ẩn dụ) thể hiện **tình yêu** và **nhớ** đất nước của nhân vật trữ tình; nêu tác dụng của hình ảnh đó. (0,75 điểm)

d. Trong mạch thơ, Chế Lan Viên đã khắc họa hình tượng Bác Hồ như thế nào qua những không gian xa xứ (Ba Lê, Luân Đôn)? Anh/chị rút ra điều gì về phẩm chất của Người? (0,75 điểm)

Câu 2 (2,0 điểm):

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích ý nghĩa chủ đề của đoạn trích Người đi tìm hình của nước, tập trung làm rõ lòng yêu nước và thông điệp về sự hi sinh, trấn trở, và khát vọng giành độc lập cho dân tộc.

II. Đọc hiểu văn bản nghị luận và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Tuy nhiên, sự gia tăng của các phương tiện truyền thông công dân như vậy lại làm tăng thêm nỗi lo ngại về tính chính xác, lành mạnh của các thông tin được cung cấp từ các phương thức truyền thông mới, đặc biệt là từ các trang cá nhân. Thiết nghĩ, truyền thông mới, bản thân nó là một khái niệm trung lập và không ngừng biến đổi. Vì thế, nó trở nên tốt hay xấu là phụ thuộc vào mục đích và cách thức của mỗi cá nhân sử dụng. Trên thực tế chúng ta đã được chứng kiến việc nhiều người sử dụng mạng xã hội tỏ ra thiếu trách nhiệm khi cung cấp những thông tin sai sự thật, do họ không dành thời gian kiểm định tính chính xác của thông tin trước khi công bố.

Bên cạnh thông tin sai sự thật là những thông tin, trò chơi thiếu lành mạnh, nhiều tính bạo lực, khiêu dâm... Chưa kể một số không nhỏ người sử dụng mạng xã hội nhằm cập nhật nhiều thông tin không khách quan, thậm chí mang đậm thiên kiến cá nhân. Những người sử dụng khác, nếu không có sự chọn lọc và cẩn trọng trước các thông tin kiểu như vậy, sẽ không tránh khỏi những cách nhìn sai lệch về nhiều vấn đề kinh tế, chính trị, xã hội. Nghiêm trọng hơn, sự phát triển nở rộ và thịnh hành truyền thông mới nói chung và của mạng xã hội nói riêng vô hình trung có thể sẽ trở thành công cụ đắc lực góp phần làm nảy sinh các nguy cơ đối với an ninh, chính trị, xã hội và ảnh hưởng tiêu cực đến cá nhân người sử dụng, nhất là những người trẻ tuổi.

Cần khẳng định rằng, việc phát triển truyền thông mới là cần thiết, nhưng song hành với phát triển phải có sự quản lý, định hướng của các cơ quan chức năng đối với người sử dụng để khai thác truyền thông mới một cách có hiệu quả và có lợi ích thiết thực lành mạnh. Vì thế, để tránh được những sai lệch khi sử dụng các loại hình truyền thông mới,....

(Dẫn theo <http://www.nhandan.com.vn/>)

Câu 1 (1,0 điểm): Hãy chỉ ra một dẫn chứng (ví dụ cụ thể) trong đoạn trích cho thấy người dùng mạng xã hội có lúc “thiếu trách nhiệm khi cung cấp thông tin”.

Câu 2 (4,0 điểm): Từ nội dung đoạn trích, anh/chị hãy viết một bài văn nghị luận xã hội (khoảng 1 – 1,5 trang giấy thi) với chủ đề:

“Truyền thông mới phát triển nhanh chóng mang lại nhiều cơ hội, nhưng cũng ẩn chứa không ít rủi ro về tính xác thực và định hướng nhận thức. Mỗi người – đặc biệt là người trẻ – cần làm gì để sử dụng truyền thông mới một cách trách nhiệm và hiệu quả?”

GỢI Ý ĐỀ TP.HCM (1)

Phần I.

Câu 1 (3,0 điểm)

- a. (0,5 điểm) Phương thức biểu đạt chính
 - Đoạn trích thuộc thể thơ, nội dung giàu cảm xúc về tình yêu Tổ quốc, nỗi nhớ quê hương.
 - Phương thức biểu đạt chính: biểu cảm
- b. (1,0 điểm) Từ câu thơ “Xa nước rồi, càng hiểu nước đau thương!”
 - Nêu bối cảnh: nhân vật trữ tình phải rời xa Tổ quốc trong hành trình tìm đường cứu nước.
 - Tâm trạng: nhớ quê hương da diết, vừa đau xót trước cảnh nước mất nhà tan, vừa thể hiện tinh thần yêu nước sâu sắc (càng xa nước, càng hiểu rõ nỗi đau của dân tộc, càng thôi thúc hành động).
 - Nội dung: Tình cảm yêu nước và ý chí cách mạng được hun đúc mạnh mẽ khi Bác Hồ phải xa quê hương.
- c. (0,75 điểm) Một hình ảnh mang tính biểu tượng
 - Có thể chọn: “sóng”, “viên gạch hồng”, “nhành hoa”, “sóng quê hương”, v.v.
 - Ví dụ: Hình ảnh “viên gạch hồng” Bác dùng để sưởi ấm ở Ba Lê.
 - Tác dụng: Gợi lên khung cảnh xa xứ khắc nghiệt; một “viên gạch” nhỏ nhoi chống lại mùa đông băng giá.
 - Biểu tượng cho ý chí kiên cường, khả năng vượt lên gian khổ, tình yêu nước cháy bỏng của Bác.
- d. (0,75 điểm) Hình tượng Bác Hồ qua không gian xa xứ (Ba Lê, Luân Đôn)
 - Nhận xét chung: Chế Lan Viên khắc họa Bác là người chiến sĩ cách mạng giàu đức hi sinh, có lý tưởng cao cả, nỗ lực bươn chải nơi xứ lạ để tìm con đường giải phóng dân tộc.
 - Phẩm chất Bác: kiên trì, giản dị, chịu đựng gian khổ, luôn đau đáu nỗi niềm Tổ quốc.

Câu 2 (2,0 điểm)

Định hướng nội dung: Làm rõ ý nghĩa chủ đề của đoạn trích: tình yêu quê hương, Tổ quốc, tinh thần hi sinh, quyết tâm giải phóng dân tộc; đồng thời nhấn mạnh hình tượng Bác Hồ ra đi tìm đường cứu nước. Nêu được ý chính:

- Giới thiệu khái quát bài thơ *Người đi tìm hình của nước*, hoàn cảnh ra đời, nhân vật trữ tình (liên tưởng đến Bác).

- Phân tích ngắn:
 - Hình ảnh đất nước **đẹp vô cùng** nhưng **đau thương** vì mất độc lập.
 - Chuyển đi xa xứ để **tìm lối thoát** cho dân tộc.
 - Tình cảm yêu nước sâu nặng và sự hi sinh lớn lao.
- Đánh giá: Giá trị nhân văn, khơi gợi lòng yêu nước, trách nhiệm công dân hôm nay.

Yêu cầu hình thức: Viết đoạn ngắn 200 chữ, có tính liên kết, diễn đạt mạch lạc, chú ý chính tả – ngữ pháp.

Phần II.

Câu 1 (1,0 điểm)

- a. (0,5 điểm) Dẫn chứng về người dùng mạng xã hội thiếu trách nhiệm
 - Đoạn trích nêu hiện tượng: Nhiều người “*không dành thời gian kiểm định tính chính xác của thông tin trước khi công bố*” hoặc “*cung cấp thông tin sai sự thật*”.
 - Học sinh chỉ ra rõ: Ví dụ “nhiều người chia sẻ tin giả, tin không kiểm chứng...”, dẫn đến lan truyền thông tin độc hại, gây hoang mang dư luận.
- b. (0,5 điểm) “Truyền thông mới” là một khái niệm trung lập
 - Trung lập nghĩa là bản thân nó không tốt – không xấu, chỉ là công cụ/kênh truyền tin.
 - Tính chất phụ thuộc vào mục đích và cách thức sử dụng của mỗi cá nhân (nếu dùng đúng, có ích; nếu dùng sai, gây hại).

Câu 2 (4,0 điểm)

Đề tài: “*Truyền thông mới mang lại nhiều cơ hội nhưng cũng ẩn chứa rủi ro; mỗi người cần làm gì để sử dụng chúng một cách trách nhiệm và hiệu quả?*”

Gợi ý dàn ý:

a. Mở bài:

- Giới thiệu hiện tượng “truyền thông mới” (mạng xã hội, báo điện tử, blog, v.v.).
- Nêu vấn đề cần nghị luận: cơ hội & thách thức, cần ý thức trách nhiệm.

b. Thân bài:

- **Thực trạng:** Truyền thông mới phát triển nhanh, phổ biến rộng rãi. Hầu hết các ngành nghề và các hoạt động đều có mối quan hệ nhất định với truyền thông. Ngày càng có nhiều các trang mạng xã hội ra đời. Sự phát

triển ấy còn dẫn đến các loại hình kinh doanh dịch vụ mới như livestream, nghề nghiệp mới như KOL, KOC, reviewer,...

- **Mặt tích cực:** Có nhiều lợi ích: chia sẻ kiến thức, giao lưu, quảng bá, giải trí. Thúc đẩy sự kết nối, lan tỏa thông tin nhanh chóng, tạo cơ hội học tập, kinh doanh...
- **Mặt tiêu cực:**
 - Thông tin sai lệch, tin giả, thiếu kiểm chứng => gây hoang mang, hậu quả xấu.
 - Nội dung bạo lực, khiêu dâm, thù ghét... ảnh hưởng tiêu cực đến nhận thức, lối sống (đặc biệt là giới trẻ).
 - Thiên kiến cá nhân, sự lệch lạc về quan điểm.
- **Nguyên nhân:**
 - Người sử dụng thiếu ý thức, chưa có kỹ năng sàng lọc, chưa tuân thủ quy tắc ứng xử trên môi trường số.
 - Quản lý và định hướng của cơ quan chức năng có lúc chưa kịp thời.
- **Giải pháp:**
 - Tăng cường trách nhiệm cá nhân: kiểm chứng thông tin, chọn lọc nguồn uy tín, cẩn trọng khi chia sẻ.
 - Nâng cao kỹ năng số (digital literacy): hiểu rõ cách thức hoạt động và rủi ro.
 - Hoàn thiện hành lang pháp lý, giáo dục ý thức công dân.
 - Xây dựng văn hóa sử dụng mạng xã hội lành mạnh, đóng góp tích cực.

c. **Kết bài:** Khẳng định tầm quan trọng của truyền thông mới và ý nghĩa của việc sử dụng đúng đắn. Kêu gọi mỗi cá nhân tự rèn luyện, nâng cao trách nhiệm, biến nó thành công cụ phát triển bản thân và xã hội.

Yêu cầu trình bày: Trình bày mạch lạc, lập luận chặt chẽ, dẫn chứng phù hợp. Liên hệ thực tế bản thân, đề ra hành động cụ thể.